ACADEMIA ROMÂNĂ

DIN LEGĂTURILE NOASTRE CU SÂRBII

CORESPONDENŢA ROMÂNEASCĂ A VOEVOZILOR DIN CLADOVA

DE

N. IORGA
MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE.

EXTRAS DIN
ANALELE ACADEMIEI ROMÂNE
Seria II. — Tom. XXXVII.
MEMORIILE SECŢIUNII ISTORICE.

BUCUREŞTI
LIBRĂRIILE SOCEC & Comp. şi C. SFETEA

LEIPZIG
OTTO HARRASSOWITZ.

VIENA
GEROLD & COMP.

1915. 38,724.

Preţul 20 bani.

Analele Societății Academice Române. — Seria I:

Tom. I—XI. — Sesiunile anilor 1867—1878.

Analele Academiei Române. — Seria II: L. B.

Tom. I—X. — Desbaterile și memoriile Academiei în 1879—1888.
Indice alfabetic al volumelor din *Anale* pentru 1878—1888 . . . . 2.—
Tom. XI—XX. — Desbaterile și memoriile Academiei în 1888—1898.
Indice alfabetic al volumelor din *Anale* pentru 1888—1898 . . . . 2.—
Tom. XXI—XXX. — Desbaterile și Memoriile Academiei în 1898—1908.
Indice alfabetic al volumelor din *Anale* pentru 1898—1908 . . . . 2.—
Tom. XXXI. — Desbaterile Academiei în 1908—9 . . . . 5.—
» *XXXI.—Memoriile Secțiunii Istorice* . . . . 10.—
» *XXXII.* — Desbaterile Academiei în 1909—1910 . . . . 5.—
» *XXXII. — Memoriile Secțiunii Istorice* . . . . 14.—

Știri despre veacul al XVIII-lea în țerile noastre după corespondențe diplomatice străine. I, 1700—1750, de *N. Iorga* . . . . . —,50
Arhiva senatorilor din Chișinău și ocupația rusească dela 1806—1812. III. Amănunte asupra Moldovei dela 1808 la 1812, de *Radu Rosetti* 1,60
— IV. Amănunte asupra Țerii-Românești dela 1808 la 1812, de *Radu Rosetti* . . . . 2,—
Despre elementele cronologice în documentele românești, de *N. Docan* 1,20
Partidele politice în Revoluția din 1848 în Principatele Române, de *A. D. Xenopol* . . . . —,50
Studii privitoare la numismatica Țerii-Românești. I. Bibliografie și documente, de *N. Docan* . . . . —,60
Știri despre veacul al XVIII-lea în țerile noastre după corespondențe diplomatice străine. II, 1750—1812, de *N. Iorga* . . . . —,80
Conflictul dintre guvernul Moldovei și mânăstirea Neamțului. I. Inainte de 1 Iunie 1858, de *Radu Rosetti* 1,60
Marele spătar Ilie Țifescu și omorîrea lui Miron și Velișco Costin, de *I. Tanoviceanu* . . . . —,50
Luptele dela Ogretin și Teișani din zilele de 13 și 14 Septemvrie 1602 (7111), de *General P. V. Năsturel* . . . . —,50
Conflictul dintre guvernul Moldovei și mânăstirea Neamțului. II. După 1 Iunie 1859, de *Radu Rosetti* 1,50
Din amintirea unui boier Moldovean din jumătatea întâi a veacului XIX, Dimitrie Ghițescu, 1814—1878, de *A. D. Xenopol* . . —,70
«Doamna lui Ieremia Vodă», de *N. Iorga* . . . . 1.—
Sociologia și socialismul, de *A. D. Xenopol* . . . . —,20
Despre metoda în științe și în istorie, de *A. D. Xenopol* . . . . —,20
Țara Severinului sau Oltenia, de *Dr. At. M. Marienescu* . . . . . —,50

» *XXXIII.*—Desbaterile Academiei în 1910—1911 . . . . 4.—
» *XXXIII.—Memoriile Secțiunii Istorice* . . . . 12.—

Francisc Rákóczy al II-lea, invictorul conștiinței naționale ungurești și Românii, de *N. Iorga* . . . . —,40
Un călător italian în Turcia și Moldova în timpul răsboiului cu Polonia, de *N. Iorga* . . . . —,30
Două documente privitoare la revolta boierilor din țara Făgărașului în favoarea lui Mihnea Vodă numit cel Rău, 1508—1510, de *Ioan Pușcariu* . . . . —,20
Carol al XII-lea, Petru cel Mare și țerile noastre, de *N. Iorga* . 1.—
Câtevà note despre cronicele și tradiția noastră istorică, de *N. Iorga* . . . . —,20
Alte lămuriri despre veacul al XVIII-lea după izvoare apusene. Luarea Basarabiei și Moruzeștii, de *N. Iorga* . . . . —,40
Răscoala Seimenilor în potriva lui Mateiu Basarab, de *N. Iorga* . —,30
Cevà despre ocupațiunea austriacă în anii 1789—1791, de *N. Iorga*. 1.—
Insemnătatea Divanurilor ad-hoc din Iași și București în istoria renașterii României, de *D. A. Sturdza:*
—— —— I. Tratatul de Paris din 30 Martie 1856 . . . . —,40
—— —— II. Anul 1856 1,20
—— —— III. Anul 1857 1,60
—— —— IV. Lucrările Divanurilor ad-hoc din Iași și București. 1,60
—— —— V. Anul 1858. Căimăcămia din Moldova a domnilor Ștefan Catargiu, Vasile Sturdza, Anastasie Panu . . . . 1.—
Partea Românilor din Ardeal și Ungaria în cultura românească (influențe și conflicte), de *N. Iorga* . . . . —,20
Munții Tămaș și Tămășel, de *Ioan Pușcariu* . . . . —,20
Dinastia lui Radu Negru Vodă în Ungro-Vlahia (Valahia Mare) și Dinastia Basarabilor în Oltenia (Valahia Mică) și în Valahia Mare, de *Dr. Atanasie M. Marienescu* . . . . 1.—

DIN LEGĂTURILE NOASTRE CU SÂRBII

— CORESPONDENŢA ROMÂNEASCĂ A VOEVOZILOR DIN CLADOVA —

DE

N. IORGA
Membru al Academiei Române.

Şedinţa dela 28 Noemvrie 1914.

Acum zece ani tipăriam (1) după originalul în biblioteca fundaţiei Zamoyski din Varşovia scrisoarea, dela jumătatea veacului al XVI-lea, a begului de Bender către starostele de Raşcov, scrisoare alcătuită într'o românească mai mult decât inteligibilă. In «Braşovul şi Românii» (2), am reprodus poruncile, publicate în parte şi în «Foaia» lui Bariţ, ale lui Alì-Paşa Maghiaroglu, comandantul oştirii năvălitoare în Ardeal la 1613 contra lui Gabriel Báthory, principele sburdatec al acestei ţeri, — porunci redactate într'o românească şi mai bună, deşi în aceeaş slovă particulară, cu literele răsleţe, rare, mărunte, cum le întrebuinţau Slavii din Balcani, ceeace arată, dacă nu şi obârşia scriitorilor, măcar deprinderea lor cu acea cancelarie slavonă a Sultanului pe care o constatăm, lângă cea turcească şi grecească, încă din veacul al XVI-lea (3).

Sunt sigur că astfel de *corespondenţe româneşti ale Turcilor* au fost multe, că de-a lungul Dunării ca şi de-a lungul Nistrului, dela Severin la Hotin, s'au alcătuit, din veacul al XVI-lea până în al XIX-lea, pe lângă atâtea răvaşe greceşti şi slavone ale begilor şi paşilor, încă mai multe răvaşe în acea limbă a noastră care şi aici ca şi, în ceeace priveşte vorbirea singură, în Ardeal, ajunsese a căpătă o valoare internaţională.

(1) *Studii şi doc.*, V, p. 391.

(2) P. 286 şi urm.

(3) *Acte şi fragmente*, III, p. 71, no. 2: «Grecis itaque et Italis lingua greca scribunt; Hungaris, Moldavis sive Valachis, Sclavis et Raguseis litteris rascianis».

Intre hârtiile Glogovenilor se află, mulțămită faptului că Nicolae Clucerul, care a fost, timp îndelungat, ispravnic de Mehedinți, în epoca lui Tudor Vladimirescu, și-a păstrat, cu o îngrijire vrednică de o soartă mai bună, toată corespodența, și cea particulară și cea oficială (1), — un număr de asemenea scrisori turcești. Unele vin dela comandanții de beșlii așezați după revoluția grecească din 1821 pe pământul Țerii-Românești până la evacuarea totală, pretinsă și căpătată de Ruși. Altele pornesc dela Pașa din Ada-Calè, insula de curând trecută în posesiunea Austriei, care o garnizonase de mult, deșì, printr'o uitare a diplomaților dela Berlin, ea rămăsese subt suveranitatea Sultanului: această «Orșovă-Nouă» are de altminterea o mare însemnătate pentru istoria noastră și în 1814. Tudor se plângeà că «Adălîii» i-au nimicit și lui, ca și lui Glogoveanu, casele din Cerneți. Este și câte un răvaș dela vreun Turc prieten, ajuns prin Moldova și căruia-i pare deci rău că n'a putut asigurà și mai departe averea boierului său, până la acele câtevà rânduri dela ofițerul din 1849 care nu știe decât să facă salamalecuri la toată lumea, dela Costache Glogoveanu, fiul lui Nicolae, stăpân al casei, până la «madama» dela copii.

Dar o samă de scrisori privesc legăturile cu acel beg de Cladova care-și ziceà, după vechea datină sârbească (cf. și «Voevodul de Galata»): Voevod. Scrise, afară de două, în românește, cu aceeaș caracteristică scrisoare (afară de una singură), ele ne lămuresc și asupra contactului cu Sârbii din fața Mehedințului, cu așà de mulții Români formând un grup compact în valea Timocului și arată și răspândirea limbii noastre în aceste părți. Ele ne pot mirà, nu numai din cauza vechii datine de cancelarie pe care am pomenit-o, dar și din cauza acestui necontenit schimb de populație ce se făceà în partea mehedințeană (scrisorile zic «Meadinți») a Dunării. In adevăr după pacea din 1812, prin care Sârbii revoltați subt Caragheorghe erau părăsiți de Ruși, mulți dintre sătenii sârbi și români din provincia Serbiei trecură cu vitele la noi, de unde însă plecară când li se cerură «litrele» dijmăritului. Actele contemporane (2) le zic: «Sârbii *dunărinți*», și acest cuvânt trebue apropiat de «Mehedinți», care vine din Mehadia și înseamnă oameni atârnători de cetatea Mehadiei (deși Mehedințul e mai târziu nume de om și se întrebuințează în locul derivatului modern Me-

(1) V. *Scrisori inedite ale lui Tudor Vladimirescu*, în acest volum din «Anale».

(2) V. Iorga, *Starea Olteniei în vremea lui Tudor Vladimirescu* (subt presă).

hedințean, care cuprinde două sufixe de derivație acumulate, ca în Scaraoțchi = Iskariotes =, din Iscara + *schi* slavon).

Astăzi, când din părțile «mehedințene» ale Ungariei bat tunurile în Cladova «Dunărinților», când legăturile noastre, de temere și de speranțe, cu Sârbii sunt mai strânse decât oricând, amintirea acestor vechi relații din vremea când Pașii și Voevozii-begi ai Turcilor păziau această *Craină* sârbo-românească din punct de vedere național, e, credem, binevenită.

Să adăugim o pagină despre Cladova în atingere cu noi.

Satul sârbesc e de sigur foarte vechiu — Sfântul Nicodim stătù pe aici înainte de a trece Dunărea la Vodița —, dar până târziu după așezarea Turcilor pe malul drept el n'are vreo însemnătate. *Fetislamul*, cetatea nouă otomană, trebue să fie o fundație a lui Soliman cel Măreț, ca și Benderul — și acesta cu un nume simbolic — pe locul vechii Tighine moldovenești. Totuș actele privitoare la granița dunăreană în această vreme nu-l pomenesc niciodată (1). Mihaiu Viteazul însă se luptă cu *sangeacul* de Cladova și iea cetatea (2). Se spune anume că trupa de Cazaci a lui Mihaiu n'ar fi luat cetățuia *(Schlossell)* în acea toamnă a anului 1598, *fără «înțelegere cu Sârbii de acolo»* («Verstandtnuns mit den Retzen daselbst») (3): ***acești Sârbi, ca și toți ceilalți creștini de pe malul drept, fură aduși la noi și așezați în țară*** (4). Cetatea însă nu putù fi păstrată. Pentru călătorul Pavel de Alep Cladova-Fetislam, în care vede un vechiu Claudiopolis, e «un mare oraș» (5).

La 1689 *Brâncoveanu fu acela care refăcù și Cladova și Orșova pentru Turci* (6). La 25 Octomvrie din acest an, marchizul de Baden cucerește Cladova, unde primește și pe solii Brâncoveanului, Cornea Brăiloiu și Șerban Greceanu; cel dintâiu fu oprit acolo, unde erà și uneltitorul contra Domnului, Constantin Bălăceanu. In curând Imperialii trecură de aici la Cerneți (7). Dar Tököly, îndemnat de Domnul muntean, asediè cetatea, care se supuse după douăsprezece

(1) V. Iorga, *Documente și cercetări asupra istoriei financiare și economice a principatelor române*, extras din «Economia Națională», București 1900, p. 174 și urm.

(2) Șincai, II, p. 426; Hurmuzaki, XII, p. 258, nota 1.

(3) *Ibid*, p. 415, no. DCXXX.

(4) *Ibid.*, p. 409.

(5) *Călătoriile Patriarhului Macarie*, trad. Cioran, p. 185.

(6) Cronica lui Radu Greceanu, ed. Șt. Grecianu, pp. 15—6.

(7) *Ibid.*, pp. 16—7; Giurescu și Dobrescu, *Documente și regeste privitoare la Constantin Brâncoveanu*, București 1907, p. 26, nota 1. Cf. *ibid.*, p. 14.

zile de împotrivire, Orșova având, peste puțin, aceeaș soartă. Incercarea generalului Herbeville, cu 6.000 de oameni și șeice venite din Semendria, de a luà înapoi această din urmă cetate nu izbutì; el pierdù șeicele și o mare parte din soldații săi. Trebuì să se retragă la Mehadia întărită. Numai biruința cea mare a Imperialilor la Niș aduse, în cursul aceluiaș an 1690, părăsirea de curuții revoltei unguresti a Fetislamului ca și a Orșovei (1).

Ele fură arse, și tot Brâncoveanu refăcù Cladova, «din bolovani», în 1695, încă dela începutul primăverii, lucrând, subt ordinele Banului Cornea Brăiloiu, solul din 1689, «țara de spre Mehedinți». După porunca Turcilor, Brâncoveanu însuș merse, cu oareșcare zăbavă, aici, unde lăsă ca ispravnici pe Radu Izvoranul și Radu Popescu, cronicarul, «cu o seamă de slujitori de pază», de ostași munteni (2). Cercetări la cetate n'ar strică: s'ar puteà găsì semnele deosebitoare ale arhitecturii muntene din acel timp și poate că în oraș s'ar aflà și urmele fundației brâncovenești la vreo biserică. La 1700, a doua zi după pacea dela Carlovăț, în Fetislamul turcesc trimesul imperial la Constantinopol, contele de Öttingen, erà complimentat întâiu de un căpitan muntean, apoi de trei Cantacuzini, cari aduceau un cal moldovenesc și «fel de fel de *esculenta* și *poculenta*», de mâncare și de băut (3).

Un oarecare rol a jucat Cladova și în războiul următor dintre Germani și Turci, când 3.000 de oameni ai lui Nicolae Vodă Mavrocordat, subt Serdarul Ienachi Roset și Petre Obedeanu, păziau, în 1716, Orșova, unde trădară în folosul lui Eugeniu de Savoia (4). In războiul nenorocit pe care Imperialii îl făcură după aceasta și care se isprăvì prin cesiunile din Belgrad, Pașa de Vidin, Mohammed, cucerì cetatea în toamna anului 1737 (5). Impreună cu Belgradul, Nișul, Ostrovul, Rahova, ea făcù parte apoi din stăpânirea lui Pasvantoglu de Vidin (6).

Care erà situația Voevodului Cladovei, ce erà și al Crainei întregi, — ținut în mare parte românesc —, o arată acest loc din

(1) *Ibid.*, p. 47, no. 69: «Vitislavia» de acolo e Fetislam.

(2) Radu Greceanu, *l. c.*, pp. 62—4. Cf. memoriile lui Radu Popescu, în *Magazinul Istoric*, V, p. 138 și urm. (tot originea dela Claudiu!)

(3) *Ibid.*, p. 106, no. 174.

(4) Cronica Bălăcenească, în Șincai, III, p. 389.

(5) Hammer, ed. din 1836, IV, p. 341.

(6) Dionisie Eclesiarhul, în Papiu, *Tezaur*, II, p. 200.

Dionisie Eclesiarhul, cronicarul oltean dela începutul veacului al XIX-lea: «In care (părceà de ţară ce se numeşte Craina) sunt trei judeţe mari, tot Sârbi, stăpânindu-se de trei oberchineji (oberenezi), şi ei li iea birul şi-l trimite la Impăratul la Ţarigrad, şi ei judecă toate pricinile ţerii. *Insă este şi un Turc judecător, ce-i zic Voevoda, ca un beşliagă, şi, când are vre-un Sârb cu Turc pricină, judecă Voevoda cu oberchinejii* (1)». Intrucât această legătură dintre Voevod şi cnezi corespunde *unei vechi ordine de lucruri creştină*, care *ar fi extrem de interesantă şi caracteristică şi pentru noi*, putem numai bănuì.

In răsboiul din 1806—12, Ruşii lui Isaiov încercară fără succes ocuparea Cladovei (2). Ea căpătă din nou însemnătate în cursul luptelor pentru eliberarea Serbiei subt Caragheorghe, reprezentat în acest colţ prin vestitul Haiduc-Velico, cântat şi de poezia populară a Românilor de pe malul drept al Dunării. Urmaşul la Vidin al faimosului Pasvantoglu, «Molaua» (Mollah-Ibrahim), venì din Cladova, cu «zurbà», la începutul anului 1807, fără voia «agalelor» (3). Şi Coşanţali-Halil, altul din marii aiani ai timpului, făcù în acest moment din Cladova culcuşul său. El se luptă mult timp de aici împotriva Sârbilor. De aici propuse în 1808 Mitropolitul de Belgrad, Dionisie, trimes de Mollah-Ibrahim, o înţelegere cu aceşti rebeli (4). In 1810 numai, în ziua de 13 Septemvrie, cetatea fu căpătată de aceştia, subt Petru Dobriniaţ (5). Se cunosc hotărîrile păcii dela Bucureşti în ce priveşte cetăţile şi felul cum ele fură în sfârşit curăţite de garnizonele turceşti.

La «schela Cladovei» noi trimeteam sare în 1816 (6). Dervişi turci de acolo culegeau vii pe malul stâng, ameninţând că împuşcă pe cine s'ar apropià de dânsele (7). La 26 Fevruarie 1830 un negustor din Craiova puteà să scrie: «Vârciorova a fost părăsită de

(1) Papiu, II, p. 221. Semnalez şi expunerea *cu totul nouă* a lui Dionisie, privitoare la răscoala lui Caragheorghe; *ibid.*, p. 229 şi urm.

(2) V. *Studii şi documente*, XXI, p. 144. Cf. *ibid.*, VIII, p. 110, no. 22; Novaković, *Die Wiedergeburt des serbischen Staates*, Seraievo 1912, p. 92.

(3) *Studii şi documente*, VIII, p. 124, no. 67.

(4) Novaković, *l. c.*, p. 73.

(5) *Ibid.*, pp. 118, 120, 133.

(6) *Studii şi doc.*, XXV, p. 21; p. 187, no. 71.

(7) *Ibid.*, p. 115. Cf. pentru părăsirea de Turci, *ibid.*, p. 125, no. 283.

mult, însă nu știm dacă s'a părăsit și Cladova: Ada-Calè rămâne a Turcilor (1).

Actele noastre servesc ca să fixeze mai deplin și mai de aproape relațiile din urmă ale acestor Cladoveni cu Mehedințul. Descrierea insulei Ada-Calè am dat-o în «Pe drumuri depărtate» și a Cladovei în calendarul «Neamului Românesc» din 1909.

---

(1) *Ibid.*, p. 128, no. 287.

DOCUMENTE

I.

Cu prietinaască dragoste dumitale, boerĭ ispralnice Glovanu *(sic)*. Mă rogŭ pentru preteşugu nostru să primeştĭ unŭ slujitorĭ la satu Izvorăluluĭ ca să ia pe Tudorŭ, să pună şi să-lŭ aducă înnaitia dumitale la Cernețĭ, orĭ să-lŭ închizĭ acolo pă[nă] voĭ veni eŭ, saŭ să-lŭ trimițĭ încoci ca să vedemŭ pentru ce aŭ năsputitŭ caprele şi aŭ fugitŭ.

823, Vre *(sic)* 8.

Dărvişŭ-Aga
de la Cladova.

Şi săntŭ alŭ dumitale prietinŭ.

[Vo.] Cu prietiniască dragoste dumitale ispalice (ispravnice) *Bengescu* (şters) Glogovianuluĭ să să dia aciastă scrisoare.

(De la Dervişŭ-Aga Cladoveanŭ, pentru pierderea caprelorŭ. No. 2.)

II.

Către ispravnicatulŭ Miedinților.

Arătŭ dumilavostră alaltaerĭ trecăndŭ Ianiia Bazărghianŭ-Başa otŭ Ostrovŭ. ducăndu-sa la Bucureştŭ, v'aŭ datŭ veste dumniavostră pintru unŭ viziteŭ pintru Mariia Sa Paşa. N'are raspunsŭ. Aratat-aŭ dumniavostră de ațŭ găsitŭ; de nu, s'a datŭ raspunsŭ pe omu acesta care aduce scrisoriia; iară şi de nu va fi arătatŭ Ianiia Bazărghianŭ-Başa, vețŭ fi purtatorĭ de bine ca se-ĭ gasițĭ unŭ viziteŭ cu prețu luĭ luna; cumŭ vețĭ tocmi dumniavostră, vețĭ arăta noo, se ştimŭ.

Eminŭ-Aga Voivoda otŭ Cladova.

823, Iunie 21, Cladova.

(Pecete.)

(Dă la Eminŭ-Aga Voivoda. No. 4.)

III.

Către ispravnicatulŭ Mihidinţuluĭ.

Ravaşu catre dumniavostra va ştinţezŭ pintru unŭ zapciŭ care aŭ eşitŭ pintru oeritŭ, venit-aŭ la Jidovciţa, şi aŭ omini noşi di la Ostrovu-golŭ acolo vite, şi aŭ legatŭ vacariu, şi aŭ şi luvatŭ unŭ boo, ca čare vacăritŭ; iarŭ Rumăni arată că pană acuma n'aŭ fostŭ običaiu ačasta ca sa diia vacăritŭ: aŭ običaĭ sa-şĭ diia erbaritu la celŭ cu moşiia, dară văcăritŭ n'aŭ pomenitŭ. Pintru ačasta daŭ în ştire dumniavostră, de va fi običaĭ sa diia, şi eŭ zăcŭ ca sa diia; iară, dacă va fi običaĭ, dumniavosta ştiţĭ maĭ bine, că nu credŭ priia Rumănĭ. Şi ramănŭ alŭ dumniavostră bunŭ priiatinŭ.

Eminŭ-Aga Voivoda
otŭ Cladova.

823, Iulie 3, Cladova.

La cinstita mana dumnialorŭ ispravnicatulŭ Miedinţiluĭ cu sanătate, la Cerneţĭ.

(Dela Eminŭ-Aga pentru văcăritu streinilorŭ. No. 11.)

(Fără pecete.)

IV.

Cu prietinească dragoste.

Boerĭ Glogovene. Bani ce amŭ avutŭ la Scordilă, i-amŭ priimitŭ, şi mulţumescŭ dumitale pentru prieteşugulŭ şi dragostea ce este între vecinătatea noastră. Şi dumneata să-ĭ daĭ zapisăle ce săntŭ lăsate la dumneata, ca să le spargă. Căcĭ cu dănsulŭ nu maĭ amŭ nicĭ unŭ felŭ de amestecŭ, nicĭ a maĭ cere nimicŭ. Iarŭ eŭ amŭ rămasŭ mulţumitŭ prieteşuguluĭ dumitale pentru despăgubirea ce mi aĭ făcutŭ, rugăndu-mă ca înŭ toată vremea să fiŭ la nazarulŭ dumitale, ca unŭ boerĭ cinstitŭ şi pămănteaanŭ ce te afli; şi miie să-mĭ porunceştĭ la orĭce mă veĭ cunoaşte vrednicŭ. Căcĭ amŭ bucuriie să slujescŭ dumitale, ca unu ce săntŭ

alŭ dumitale bunŭ prietenŭ
Isufŭ-Aga Cladoveanu.

(Scrisoarea luĭ Isufŭ-Aga Cladoveanu către dum. Com. No. 6.)

V.

Cu prietinească dragoste mă închinŭ dumv.

Amŭ primitŭ o cinstită scrisoare a dumv. şi amŭ văzutŭ cele poruncite că arŭ fi venitŭ căţĭva dinŭ lăcuitori satuluĭ Sălciĭ dă arŭ fi jăluitŭ

cinstitului isprăvnicatŭ cumŭ că arŭ fi trecăndŭ Turci, Rumăni dă deacindă şi, nu numaĭ că le cosăşte livezile, ci le ia fănu, şi celŭ cosătŭ dă dănşi; răŭ aŭ jăluitŭ cinstituluĭ isprămnicatŭ, căcĭ nicĭ Turci, nicĭ alţĭ Rumănĭ dă decindea n'aŭ cositŭ măcarŭ unŭ paĭ dă fănŭ, dăcătŭ salahori Paşi i Turci ce aŭ fostŭ cu dănşi. Dără că aŭ lotŭ fănŭ, şi dă celŭ cosătŭ, dă la lăcuitori Sălcii, aŭ lotŭ înŭ adivărŭ, că, după arătarea lăcuitorilorŭ, pă unde mi aŭ arătatŭ că aŭ cositŭ, eĭ s'aŭ găsitŭ o sută dă bociĭ cosăte dă lăcuitorĭ şi strănsŭ dă salahori puşĭ, iară fănu ce l-aŭ cositŭ salahori săntŭ 453 dă bociĭ şi, cu celŭ ce le aŭ lotŭ cosătŭ dă la lăcuitorĭ cu totŭ, 553 dă bociĭ, iară altŭ fănŭ strănsŭ alŭ alŭtorŭ Turcĭ saŭ Rumănĭ nu e măcarŭ unŭ paĭ, căcĭ denŭ venirea nostră încoci nu aŭ trecutŭ pičorŭ dă omŭ dă dăcindea dincoci: macarŭ dă vorŭ fi şi avutŭ găndŭ să cosescă, n'aŭ îndrăznitŭ. Ştiutŭ facŭ şi ačasta dumv. că Turci florintenenĭ, unde cosă dă mulţĭ anŭ, înŭ Gornovăţĭ, pă moşiia Vrata, nu s'aŭ îndrăznitŭ să cosască măcarŭ unŭ paĭ dă fănŭ, ci măinĭ, Duminecă, voĭ să rădicŭ satu Vrata, să puĭ să cosască; balta şleauluĭ pă moşiia Garda, unde cosa Vărjăni dă deacindea, amŭ pusŭ şi amŭ cosătŭ, şi l-amŭ şi rădicatŭ, făcăndu-lŭ şi clăĭ înŭ satŭ. Cătunele turceştĭ amŭ pusŭ de le amŭ spartŭ dă totŭ şi le amŭ trecutŭ dă cindea. Socotescŭ cumŭ bine, iarŭ nu răŭ; apoĭ nu ştiŭ cumŭ să va judeca dă cătră înţelepčune dumv. Şi săntŭ

1826, Iulie 24.

alŭ dumv. bunŭ prietinŭ
Eminŭ-Aga.

Întru cinstită măna dumnealorŭ boerilorŭ ispravnicĭ aĭ acestuĭ judeţu Mehţu cu cinste şi cu prietenească dragoste.

Scrisori dela Adacalè şi Orşova.

Adăugim scrisori dela Adacalè, dela Orşova, precum şi dela şefii de trupe din 1821 şi dela cunoscuţii turci ai Glogoveanuluĭ.

I.

60 tl., adică şaĭzăcĭ leĭ, amŭ priimitŭ dela dumnealuĭ Nicolache capuchehaia alŭ Vidinuluĭ, bani luĭ Isarŭ neferulŭ ce i-aŭ avutŭ la popa Ghiţă otŭ Izverna, care banĭ s'aŭ datŭ luĭ Isarŭ, şi, ca să nu maĭ supere pă numitulŭ preotŭ şi dă altă dată, amŭ datŭ ačastă adeverinţă a mea suptŭ iscălitură şi pecete ca să să crează.

Eŭ, Mahmutŭ-Aga, căr[cŭ]-sărdaru sudu Mehedinţĭ, adeverezŭ.

823, Iunie 22.

Eşarŭ-Aga otŭ Adacalesi adeverezŭ, şi amŭ priimitŭ bani.
(Pecetea.)

II.

Τὴν εὐγενείαν της φιλικῶς ἀσπαζόμεθα.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ βεκίλης τοῦ Ἀρμάση Στάντζου ὁποῦ ἐκύταξε τὴν κρίσιν μὲ τὸν Στάνκον Πακμέζαν ἀπὸ Νιγοτένι, καί, μὲ τὸ νὰ εἶχαν βάλλῃ διορίαν νὰ ἔλθουν τὴν προαπερασμένην τετράδην διὰ νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς κρίσεως, δὲν ἦλθεν, τὸν μὲν Στάνκον τὸν ἐφέραμεν μαζὺ μὲ τοὺς μάρτυρας ἐδῶ, καὶ κάθεται ἀρκεταῖς ἡμέραις, καὶ κάμνει ἔξοδα, καὶ ἀπὸ Φετισλάμ εἶχαν τὰ γράψει τὸν Ἀρμάσην Στάντζιον, διὰ νὰ στείλλῃ τὰ βεκίλεν του, καὶ ἕως τῶρα δὲν ἐφάνη· λοιπὸν μαζοὺς στέλνωμεν τὰ παρόντα, νὰ μᾶς εἰπῆτε ἂν θέλῃ νὰ ἔλθῃ ἢ ὄχι, ἐπειδή, ἂν δὲν ἔλθῃ, εἶναι βιασμένος ὁ κατὴς διὰ νὰ δόσῃ χοτζέτι (ἀποδεικτικὸν) εἰς τὸν Στάνκον, ὁποῦ ἦλθε μὲ τοὺς μάρτυρας ἐδῶ, καὶ πρόσμενεν ἀρκετὸν καιρόν. Λοιπὸν μᾶς ἀποκρίνεσθε, ἢ οὕτως, ἢ ἄλλως, διὰ νὰ ἠξεύρωμεν. Οὕτω, καὶ εἶμε

τῆς Εὐγενείας της

[Pecete.] 24 Φεβρ. 1823.

ἄκροι φίλοι:
Χ.-Ἀπδούλ-Κερρίμ-Πασᾶς,
Ἀδᾶ-Μουχαφίση.

Τῷ εὐγενεστάτῳ ἄρχ. Κλουτζάρῃ καὶ ἰσπραβ. Μεχ., κῷ κῷ Νικολάῳ Γλαγοβάνῳ,
τῷ ἄκρῳ μας φίλῳ,
εἰς Τζερνέτζι (1).

III.

Τὴν εὐγενείαν της ἀσπαζόμενος, ἐρωτῶντας τὸ χατήρί του (2).

Ἐλάβομεν τὸ γράμμα της μὲ ἕνα ῥαγιᾶν ἀπὸ Παλατέστι, ὅτι ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπον ἀπὸ ἐδῶ γρόσια 112· τὸν ὁποῖον ἐρωτήσαντες ἔμπροσθεν κρι-

(1) Te sărutăm prieteneşte pe d-ta.

Deoarece şi vechilul Armaşului Stanciu, care a cercetat judecata cu Stancu Pacmeza din Negoteni şi, având a pune soroc să vie în cele patru zile din urmă, ca să se vadă hotărîrea judecăţii, n'a venit, am adus pe Stancu împreună cu marturii aici, şi stă de destule zile, şi face cheltueli, şi dela Fetislam scriseseră Armaşului Stanciu ca să trimeată vechilimeaua lui, şi până acum nu s'a arătat; ci acum cu ei trimetem acestea ca să ne spuneţi de vrea să vie ori ba, deoarece, dacă nu vine, e silit cadiul să dea hogèt (mărturie) către Stancu, care a venit cu marturii aici, şi aşteaptă de vreme destulă. Ci răspunduţi-ne ori aşà, ori altfel, ca să ştim. Aşà, şi suntem ai d-tale prieteni mari: H[agi]-Abdul-Cherìm-Paşa, muhafiz de Ada.

Prea-nobilului dumisale Clucerului şi ispravnicului de Mehedinţi, d. d. Nicolae Glogoveanu, marele meu prieten, la Cerneţi, 24 Fevruarie 1823.

(2) Sărutându-te pe d-ta şi întrebând de hatârul d-tale,

Am primit scrisoarea-ţi cu un răvaş dela Baloteşti, că ai să iei dela un om de acolo lei 112; pe care întrebându-l înaintea judecăţii, şi a spus că datoreşte acei bani acel

τηρίου, καὶ εἶπεν ὅτι χρεωστῶμεν αὐτὰ τὰ γρόσια αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, πλὴν ἔχει ἀφήσῃ εἰς τὸν ἴδιον ἀμανέτι ὀκτὼ ἀγελάδες, ὁμοίως καὶ τρία βόδια καὶ ἓν ἄλογον: τὰ μὲν τρία βόδια καὶ ἄλογον κατὰ τὸ λέγειν (?) των τὰ ἐπῆρεν ὁ βατάχος τοῦ πλαγίου Κλωσάνι, αἱ δὲ ὀκτὼ ἀγελάδαι εἶναι εἰς Παλατέστι· τὰ ὁποῖα ὅλα ζῶα μὲ προσταγέντες νὰ σταλθοῦν εἰς Βουρτσαρόβαν, καὶ νὰ ὑπάγουν ἀγορασταὶ νὰ τὰ ξετιμήσουν νὰ πωληθοῦν, καὶ νὰ δοθοῦν τῷ ῥαγιᾷ σας τὰ γρ. 112, καὶ τὰ περισσεύοντα ἀπὸ τὰ ζῶα, νὰ λάβῃ ὁ ἐδῶ ῥαγιᾶς μας· οὕτως εἶνει ἡ ἀπόφασις τῆς κρίσεως. Οὕτω, καὶ εἴμεθα

τῆς εὐγενείας σας 14 Ἰουνίου 1823.

ἄκροι φίλοι
Χ.-Ἀπδοὺλ-Κερρίμ-Πασᾶς,
Ἀδά-Μουχαφεζῆς.

Τῷ εὐγενεστάτῳ ἄρχοντι πρώην Μεγάλῳ-Κλωτζέρῃ, κυρίῳ Νικολάῳ Γλαγοβάνῳ,
τῷ ἄκρῳ μας φίλῳ.
εἰς Τζερνέστι.

[Pecete.]

IV.

Ţie, părcălabe Ione, ispravnice, i popo Ghiţă dă la Glogova, sănătate. Iată într'adinsulŭ vă scriŭ cu Mărinŭ, pănă înŭ dou zile să-mĭ scrieţĭ că aţĭ scosŭ 20 dă mie ocà porumbĭ afară, ca să triimiţŭ carŭ să-lŭ arădicŭ, şi iarŭ cu Mărinŭ aşteptŭ răspunsŭ. Că, de nu-mĭ va veni Mărinŭ cu răspunsŭ pănă înŭ 2 zile că aţĭ scosŭ porumbi, pă urmă păcatu vostru să fie. Că şi eŭ mă voĭ măniià şi voĭ robi totŭ satu, şi voĭ prăpădi şi moşiia stăpănuluĭ vostru, şi voĭ în pămăntŭ nu-mĭ veţĭ scăpa. Darŭ, de veţĭ arăta bucaţele, este prea bine. Că eŭ mă mirŭ dă voĭ, ce treabă aveţĭ voĭ cu porumbi miceĭ, dă nu vreţĭ să mi-ĭ arătaţĭ, înŭ vreme ce porumbi eŭ i-amŭ cumpăratŭ de la neguţitorŭ, care voĭ ştiţĭ prea bine, şi stăpănu vostru n'are treabă la eĭ, niceĭ să dea, niceĭ să ia. Apoĭ voĭ ce capŭ aveţĭ să-mĭ ascundeţĭ marfa mea ce este

---

om, ci are să lase pentru amanetul lui opt vaci, asemenea şi trei boi şi un cal, şi cei trei boi şi calul după spusa lor i-a luat vătahul plaiului Cloşani, iar cele opt vaci sunt la Baloteşti; care vite toate mi-au orânduit a se trimete la Vârciorova, şi să vie cumpărători să le preţuească, să le cumpere, şi să se dea raialei tale cei 112 lei, şi ce va mai prisosì din vite, să le iea raiaua noastră de aici; astfel e hotărîrea judecăţii. Aşà, şi suntem

ai d-tale mari prieteni:
Hagi-Abdùl-Cherìm-Paşa,
Adà-Muhafiz.

Prea-nobilului boier fostului Mare Clucer, dumisale Nicolae Glogoveanu,
marele nostru prieten,
la Cerneţi.

cumpărată de la neguțitorĭ? Că eŭ săngurŭ amŭ trimisŭ pă post[elni]c[ulŭ] Grigorie dă aŭ bătutŭ porumbi și i-aŭ băgatŭ înŭ gropĭ ca să nu maĭ ia Pazvagiia, fiindcă ereamŭ învrăjbițĭ atuncea, și voĭ acum nu vrețĭ să-ĭ arătațĭ. Numaĭ, cumŭ zicŭ, pănă la soroculŭ ce vă zicŭ dă nu va veni Mărinŭ cu răspunsŭ că ațĭ găsitŭ porumbi, răŭ va să fie dă satu vostru și dă voĭ și dă acareturile vostre i ale stăpănuluĭ vostru. Și păcatu vostru va fi.

1807, Mart 6.

Rägepŭ-Pașa otŭ Rușava (?).

(Pecete.)

V.

Cu prietiniiască dragoste, cinstite (?) Clucerŭ.

Fiindŭ-că Post[elni]c[ulŭ] Ioniță Grecescu este și dum. unulŭ dinŭ ceĭ maĭ de aproape alŭ casi nostre, voescŭ a-lŭ ajutora după slujba cu care s'aŭ arătatŭ, maĭ vărtosŭ fiindŭ și ciracŭ alŭ dumitale, și datorie te face ca înŭ zilele dumitale, până a nu scri eŭ, a nu să isterisi de bunŭ ajutorulŭ dumitale, cu care l-aĭ cunoscutŭ și maĭ nainte. Pentru care poftescŭ dragoste dumitale ca dinŭ treĭ plășĭ ce săntŭ înŭ prejurulŭ casălorŭ, unde are să să folosască, să-l orănducștĭ zapciŭ, cumŭ și la alte huzmeturĭ ce vorŭ trece dumitale prinŭ mănă. Deosăbitŭ te poftescŭ ca să aibă bunŭ ajutorulŭ dumitale și la analogu ce-ĭ face Tudorŭ înŭ diiastimă de doaă lunĭ și cincĭ zile vătafŭ. Pentru care mă veĭ îndatora. Și săntŭ alŭ dumitale bunŭ prietinŭ

814, Fev. 22.

Rägepŭ (?).

(Pecete.)

Dumisale cinstituluĭ (?) Clucerŭ Nicolae Glogoveanu, ispravnicŭ otŭ sudŭ Meh[e]d[in]ț, cu prietenească dragoste.

VI.

Cu prieteniască și dorită dragoste, dum[ita]le, arhonŭ Vornice.

Cu aciastă prieteniască scrisoare numaĭ și numaĭ ca eŭ si cercetezĭ sănătatia și petreceria dumitale, ca, deplinŭ și înŭ bună stare aflăndu-te, să mă bucurŭ. Veĭ ști dumneata ca și eŭ mă aflu sănătosŭ și înŭ bună stare. Mi-aŭ părutŭ răŭ căce încă anulŭ trecutŭ pe mine m'aŭ orănduitŭ cu oste la Moldova, de spre partia pria-înnălțatuluĭ Iusufŭ-Pașa, și de aceia n'a[mŭ] pututŭ să viŭ la Țara Munteniască, și n'amŭ pututŭ să vă fiŭ de apărare satelorŭ dumitale. Alŭ doilia, te poftescŭ pe dumneata pentru seraculŭ acesta de Mateĭ,

să-lŭ puĭ întră scutelnici dumitale la curtia de la Glogova, şi forte mă veĭ îndatori, fiindŭ alŭ dumitale doritŭ preitenŭ.

Sali-Aga Bercoviţa, Serdarĭ.

(Pecete.)

Cinstitŭ şi alŭ meŭ bunŭ şi doritŭ prietinŭ, dumnealuĭ Vorniculŭ Nicolae Glogovianu, cu prietiniască dragoste.

VII.

Cinstite dumnealuĭ coconu Costaiche Glogoveanu la Craiova.

Rimnicu-Vîlcea, 1849, Iunie 13.

Ieŭ, ca cel doritorŭ şi ca celŭ ce dorescŭ afla totdeuna cumŭ petrecŭ aĭ mieĭ prietenĭ, printr'ačasta mă înfăţişazŭ către dum. cu sărutărĭ de mîinĭ. Asemenea şi dumneaeĭ cocoani Elenchi îĭ sărutŭ mîinele, dorindŭ afla pentru dumv. cumŭ vă aflaţĭ întru sănătate.

Fiuluĭ dum., dumisale coconu Alecsandru, îĭ triimitŭ multă sănătate, cumŭ şi asemenea coconuluĭ Nicu cel mic, asemenea şi coconiţi Elenchi şi coconiţĭ Catinchi multă sănătate, cumŭ şi asemenea şi fetiţi, coconiţi dumv. cea mică. D-luĭ coconu Costică, fratele cocoani, îĭ triimiţĭ multă sănătate. Madami Nemţoichi, dadaca, coconilorŭ dum., multă sănătate îĭ triimeţĭ, şi la toţĭ aĭ casiĭ dum. le triimeţĭ multă sănătate, aşteptîndŭ cinst. răspunsu dumv. ca să aflu cumŭ vă aflaţĭ. Sînt al dumv. plecat prieten.

Ali-Aga, bimbaşa de călăreţĭ.

Dumnei cocoani Zincî[ĭ] Brailoaici îĭ sărutŭ mîinile. Ieŭ amŭ vorbitŭ cu cocoana Ca., fiica dum., în Piteştĭ: să află sănătoasă. Dumneai bătrinî muma cocoani Elenchi, cocoana Catinca, îĭ sărutŭ mîinile.

Cinstit dum[nea]luĭ coconu Costaiche Glogoveanu cu respect la Craiova.

VIII.

Sudŭ Mehedinţĭ, icreli *(sic)*.

Acestŭ Ioanŭ Vlădăşelŭ otŭ Vănjĭ prinŭ înşălăčune aŭ fostŭ închinatŭ cu apostaţi grecĭ şi arnăuţĭ, şi, cunoscîndŭ vicleşugu lorŭ, aŭ venitŭ de bună voi sa dă ş'aŭ cerutŭ ertăčune, care după poruncă s'aŭ şi datŭ, şi acumŭ merge la casa sa, să-şĭ caute dă muncă şi treaba sa; ci dă către nimenĭ supărare să nu aibă pentru vina că aŭ fost pandurŭ.

821, Avgt.

Ioan Poroineanu Med[e]l[ni]č[e]rŭ.

(Iscălitură turcească şi pecete.)

Și pentru Gheorghe Gogoloiu, pentru Ioan Carapancea ot Carpen. («821, Avgt 28»).

Pentru Dumitru Ciotu ot Bucura («821 Avgt. 23»).

Pentru Pătru Urniac ot Bucura (23 August 1821).

Pentru Șerban Buciu ot Cioroboreni («821, Avgt. 27»).

Pentru Vasile sin Ioan Ca:apu de acolo (19 Septembre; *ibid.*).

Pentru Marinŭ Nanciu de acolo (aceeaș dată).

Pentru un Stan Curălea ot Bucura, fost raià; este firman pentru ei (iscălitură greacă; pecete; 1821, Iunie 10). Κωσταντίνος Σαμουρκάσης.

Și pentru Ionŭ Răscrăcea, de acolo (10 Iunie 1821).

IX.

Cu prietenească dragoste dostomŭ *(sic)* boere.

Pentru Ianășŭ Čobanu de lă satu dă la Bocețŭ, ce l-amŭ avutŭ la capre, aŭ rămasŭ datorĭ tl. 40, și, neavăndŭ banĭ, este închisŭ la pușcăriia dumv.; ci, fiindŭ-că vine muerea luĭ plăngăndŭ la mine, și amŭ pusŭ sorocŭ să-mĭ plătească bani înŭ doo săptămănĭ, de aceia poftescŭ pe dum. ca să-ĭ daĭ drumu dă la pușcărie după acestŭ răvașŭ alŭ meŭ, a să duce să-mĭ facă banĭ. Și veĭ opri acestŭ răvașŭ înŭ locu luĭ. Și săntŭ

alŭ dumitale bunŭ prietenŭ

Mahmetŭ-Aga Tăbacu.

823, Dechv. 16.

(Dela Mehmetŭ-Aga Tabacŭ să slăbăzi Ianoșĭ. No. 9.)

Acte sârbești.

(Traducere făcută de d-l D. Svilocosici, Consul general al Serbiei la București.)

I. Multe salutări Domnului meu, Mustafà-Aga beșlì-Agasi, la mulți ani!

1823, Iulie 31, Fetislam.

Uite, frate, să-ți spun în privința acelui om care s'a turcit aici. El are aici câtevà capete de vite; să le dai să le ducă la ispravnic acest pandur care va aduce această scrisoare, și scrisoarea begului. Iar în privința cailor ce are să dea lui Ibiș Calfa, Felah-begul, i-a plătit lui Ibiș Calfa Tabaco și i-a luat caii, și acel catană Gĭamuz i-a dus, și acum trebuesc luați dela acela, și să mi-i trimiteți aici.

Rămân al vostru frate

Emin-Aga, Voevod al Fetislamului.

Mult respectaților prieteni și vecini, ispravnicului Nicolae Glogoveanu și domnului Obedeanu, cinstiții mei prieteni din Cerneți.

II. Am primit cele trei scrisori, două dela begul, din București, și una dela d-ta, și am înțeles totul pe rând ce-mi arătați, în ce privește pe acei Turci ai noștri, cari trec în Valahia și nu dau pe la isprăvnicie ca să li se iscălească teșcherelele, și mai departe fac neorânduieli prin Valahia.

Deci, prietene, să știi: de câte ori voiu da cuivà teșchereà să meargă în Valahia după treburi, totdeauna îl voiu sfătuì să meargă la Isprăvnicie, ca acolo să li se iscălească în teșchereà prin ce sate are să meargă și le voiu poruncì ca nimănui să nu facă vreun neajuns. Căci îți spun și ție că, cum nu doresc să li se facă lor rău, așà nu vreau nici ei să facă altora, și nici prin vecinătate.

Iar d-ta, prietene, când ți se va plânge vreun om că vreun Turc de-ai mei i-a făcut vreun neajuns, d-ta cheamă-l la Isprăvnicie și-l întreabă să spuie care Turc i-a făcut neajuns, și-mi scrie numai decât și apoi vei auzì și d-ta atunci cum l-am pedepsit. Dar te rog cercetează bine care e Turcul care s'a făcut vinovat, ca să nu cad în păcat pedepsind vreun nevinovat.

De aceea eu pe viitor nu voiu mai da nimănui teșchereà să meargă în Valahia, decât pentru câtevà zile, ca să-mi vie dela d-ta știre de cum se poartă acela pe acolo. Căci, prietene, dela noi și până în Rumelia, în tot lungul Dunării, mereu trec feluriți Turci de cumpără, care făină, care unt, care vite de măcelărie, și, ca să nu fie din altă parte, d-ta cercetează bine cum și de unde este fiecare, și apoi vei auzì de dânsul. Căci, să mă crezi, nu mi-ar plăceà ca în vecinătate să se facă rele și neajunsuri.

Imi mai scrii apoi de niște oameni dela d-tră că au fugit în partea noastră. Eu despre acești oameni nu știu nimica, nici habar nu am. Dar, cum văzuiu ce-mi scrii d-ta, am trimis un om la Fetislam, să vază ce este cu acești oameni, și, de îndată ce voiu aveà știre despre ei, îți voiu scrie. Până acum însă n'am aflat nimic de ei, nici nu mi-a pomenit altcinevà de ei.

Cu aceasta rămân, dorindu-vă sănătate,

Hagi-Abdul-Cherim Pașa, în Ada muhafiz.

Analele Academiei Române. L. B

Tom. XXXIV.—Desbaterile Academiei în 1911—1912. . . . . 4.—
» *XXXIV.—Memoriile Secțiunii Istorice.* . . . . 20.—
Breasla Blănarilor din Botoșani, Catastihul și actele ei, de *N. Iorga.* —,50
Pagini din istoria culturală: I. Privilegiul din 1815 al Târgului-Frumos. — II. Din vieața moșnenilor vieri ai ținutului Săcuienilor, de *N. Iorga* . . . . 1.—
Insemnătatea Divanurilor ad-hoc din Iași și București în istoria renașterii României, de *Dimitrie A. Sturdza:*
—— —— VI. Anul 1858. Adunarea electivă din Iași . . . . 1.—
—— —— VII. Anul 1858 Căimăcămia din Valahia a domnilor Emanoil Băleanu, Ioan Manu și Ioan A. Filipescu și influența precumpănitoare a Adunării Elective din Iași asupra Adunării Elective din București 1,60
Turburări revoluționare în Țara-Românească între anii 1840—1843, de *Ioan C. Filitti* . . . . 1.—
Contribuții la istoria bisericii noastre: I. Despre Mânăstirea Neamțului. — II. Bălinești, de *N. Iorga* . . . . —,40
O scrisoare din 1679 a Mitropolitului Dosofteiu, de *I. Bogdan.* . —,50
Cetatea Ulmetum. Descoperirile primei campanii de săpături din vara anului 1911, de *Vasile Pârvan* . . . . 5.—
Insemnătatea europeană a realizării definitive a dorințelor rostite de Divanurile ad-hoc în 7/19 și 9/21 Octomvrie 1857, de *Dimitrie A. Sturdza,* I . . . . —,40
—— —— II. . . . . —,80
—— —— III. . . . . —,70
Nicolae Kretzulescu, 1812—1900—1912, de *A. D. Xenopol.* . . . . —,20
Gheorghe Asachi ca tipograf și editor — după Catalogul lui din 1847, — de *N. Iorga* . . . . —,60
Politica Austriei față de Unire. — I. Inainte de Conferințele din Paris, de *N. Iorga* . . . . —,30
Un ofițer român în oastea lui Carol al XII-lea. — Câteva note,— de *N. Iorga* . . . . —,20
Autoritatea faptului îndeplinit executat în 1866 de cei îndreptățiți, de *D. A. Sturdza* . . . . 2.—
Notă despre un studiu al d-lui Millet, de *I. Kalinderu* . . . . . —,20
Insemnătatea ținuturilor de peste Prut pentru istoria Românilor și pentru folclorul românesc, de *N. Iorga* . . . . —,20
Norma ponderală dela Perinthus, de *M. C. Sutzu* . . . . —,20
Un manifest românesc tipărit cu litere latine al Impăratului Leopold I din anul 1701, de *I. Ursu* . . . . —,30
Contribuții privitoare la relațiile Bisericii românești cu Rusia în veacul XVII, de *Dr. Silviu Dragomir* . . . . 2.—
Memoriu despre documentele cartografice privitoare la răsboiul din 1787—1791, de *N. Docan.* 1,20
» *XXXV.*—Desbaterile Academiei în 1912—1913 . . . . 5.—
» *XXXV.—Memoriile Secțiunii Istorice.* . . . . 8.—
Plângerea lui Ioan Sandu Sturza Vodă împotriva sudiților străini în Moldova, de *N. Iorga* . . . . —,20
Din ținuturile pierdute. Boieri și răzeși în Bucovina și Basarabia în cele dintâi decenii după anexare, de *N. Iorga* . . . . 1.—
Câteva știri nouă privitoare la Istoria Românilor, de *N. Iorga* . —,30
Notele unui istoric cu privire la evenimentele din Balcani, de *N. Iorga* . . . . —,50
Două plângeri ale episcopului de Râmnic Galaction, de *N. Iorga.* —,20
Versuri nouă ale lui Ienăchiță Văcărescu, de *N. Iorga* . . . . . —,20
Barbu Știrbei ca educator, de *N. Iorga* . . . . —,20
Insemnătatea lucrărilor Comisiunii europene dela gurile Dunării, 1856 la 1912, de *Dimitrie A. Sturdza.* I, 1856 la 1866 . . . . . —,30
—— —— II. 1866—1905 . . . . —,50
—— —— III. 1894—1912 . . . . 1.—
Patrahirul lui Alexandru cel Bun: Cel dintâiu chip de Domn român, de *N. Iorga* . . . . —,30
Ucraina moldovenească, de *N. Iorga* . . . . —,30
Monete inedite din orașele noastre pontice, de *M. C. Sutzu* . . . —,50
Condițiunile de politică generală în cari s'au întemeiat bisericile românești în veacurile XIV—XV, de *N. Iorga* . . . . —,30
Două tradiții istorice în Balcani: a Italiei și a Românilor, de *N. Iorga* . . . . —,20
Bătăliile dela Gwozdziec și Obertyn (1531), de *I. Ursu* . . . . . —,50
Descoperiri nouă în Scythia minor, de *V. Pârvan* . . . . 2.—
Ideile de legi și de prevedere, de *A. D. Xenopol* . . . . —,20
Principele ardelean Acațiu Barcsai și Mitropolitul Sava Brancovici de *Dr. Ioan Lupaș* . . . . —,30

Analele Academiei Române. L. B.

Tom. *XXXVI*.—Desbaterile Academiei în 1913—1914 . . . . 5.—
» *XXXVI.—Memoriile Secţiunii Istorice* . . . . 20.—
Armenii şi Românii: O paralelă istorică, de *N. Iorga* . . . . . . —,40
Ştiri nouă din Dacia Malvensis, de *Vasile Pârvan* . . . . . . 1.—
Privilegiul lui Mohammed al II-lea pentru Pera (1-iu Iunie 1453), de *N. Iorga* . . . . —,50
Castrul dela Poiana şi drumul roman prin Moldova de jos, de *Vasile Pârvan* . . . . 1.—
Ostaşi dela Prut cu un nou act dela Alexandru cel Bun.—Răzeşi romaşcani, de *N. Iorga* . . . . —,40
Ceva despre Episcopul maramurăşan Iosif Stoica.—Câtevà fragmente de vechi Cazanii româneşti, de *N. Iorga* . . . . —,50
Istoria Evreilor în ţerile noastre, de *N. Iorga* . . . . —,40
Vasile Lupu ca următor al Impăraţilor de răsărit în tutelarea patriarhiei de Constantinopole şi a Bisericii ortodoxe, de *N. Iorga*. —,40
Clopotul dăruit de Caragheorghe, întemeietorul Serbiei, bisericii satului Topola (1811), de *N. Iorga* . . . . —,20
Cetatea Ulmetum, II 1. Descoperirile campaniei a doua şi a treia de săpături din anii 1912 şi 1913, de *Vasile Pârvan* . . . . 3.—
Cetatea Ulmetum, II 2. Descoperirile campaniei a doua şi a treia de săpături din anii 1912 şi 1913, de *Vasile Pârvan* . . . . 2.—
Dela Cetatea Tropaeum-Adamclisi: Basilica-cisternă. Studiu arheologic, de *G. Murnu* . . . . 1.—
Două inscripţii nouă găsite la Mânăstirea Bistriţa (Neamţ), de *N. Iorga* . . . . —,20
Muntele Athos în legătură cu ţerile noastre, de *N. Iorga* . . . . 1.—
Din influenţele politicei europene asupra Istoriei noastre (Moise Vodă, 1529 Martie—1530 August), de *I. Ursu* . . . . —,20
Steagul lui Mihnea Vodă Radul în muzeul istoric din Belgrad, de *N. Iorga* . . . . —,50
Exploraţiuni austriace pe Dunăre la sfârşitul veacului al XVIII-lea, de *N. Docan* . . . . 2.—
Contribuţii documentare la Istoria Olteniei în veacul al XIX-lea, de *N. Iorga*. . . . . —,20
Nifon II, Patriarhul Constantinopolului, de *Diaconul Dr. Nic. M. Popescu* . . . . —,80
Renegaţi în trecutul ţerilor noastre şi al neamului românesc, de *N. Iorga* . . . . —,20
Şedinţa Academiei Române dela 1 Maiu 1914, de *D. A. Sturdza*. —,60
Fundaţiuni religioase ale Domnilor Români în Orient, de *N. Iorga*. —,20
Fundaţiunile Domnilor Români în Epir, de *N. Iorga* . . . . . . —,30
Un act românesc privitor la începătorul culturii bulgare Dr. Veron, de *N. Iorga* . . . . —,20
O hartă a Ţerii Româneşti din c. 1780 şi un geograf dobrogean, de *N. Iorga* . . . . —,50
Nouă documente basarabene, de *N. Iorga* . . . . —,20
Situaţiunea internaţională a Principatului Ţerii-Româneşti în vremea lui Şerban Cantacuzino (1678—1688), de *Ioan Radonić*. —,30
Corespondenţa Domnilor şi Boierilor români cu Metternich şi cu Gentz între anii 1812—1828, de *Ioan C. Filitti* . . . . —,50
Stâlpul lui Mihaiu Racoviţă Vv, în Bucovina, de *Teodor V. Stefanelli* . . . . —,50
Veneţia în Marea Neagră, I: Dobrotici, de *N. Iorga* . . . . . —,40
Veneţia în Marea Neagră, II: Legături cu Turcii şi cu creştinii din Balcani dela lupta dela Cosovo până la cea dela Nicopole (1389—96), de *N. Iorga* . . . . —,50

Tom. *XXXVII*. — Desbaterile Academiei în 1914—1915 . . . *(Sub presă)*.
» *XXXVII. — Memoriile Secţiunii Istorice*. . . . . *(Sub presă)*.
Veneţia în Marea Neagră. III: Originea legăturilor cu Ştefan cel Mare şi mediul politic al desvoltării lor, de *N. Iorga* . . . . . —,80
Pilda bunilor Domni din trecut faţă de şcoala românească, de *N. Iorga* 1,50
Scrisori inedite ale lui Tudor Vladimirescu, de *N. Iorga* 1,50
Activitatea culturală a lui Constantin Vodă Brâncoveanu şi scopurile Academiei Române, de *N. Iorga* . . . . —,20
Opera de istoric a Regelui Carol, de *N. Iorga*. . . . . —,20
Neamul Agarici, Răzeşi fălciieni şi vaslueni, de *N. Iorga* . . . . —,20
Imperialismul austriac şi cel rus în desvoltarea paralelă, de *N. Iorga* . . . . —,30

Inst. de Arte Grafice «CAROL GÖBL» S-sor I. St. Rasidescu